

SOCIAAL-DEMOKRATISCHE ARBEIDERSPARTIJ IN NEDERLAND.

De ontwikkeling der maatschappij heeft geleid tot de kapitalistische voortbrengingswijze, waarbij de grond en de andere arbeidsmiddelen zich bevinden in handen van enkele personen, tegenover welke zich de klasse heeft gevormd van hen, die, van alle bezit ontbloot, totaal van de bezittende klasse afhankelijk zijn.

Deze kapitalistische voortbrengingswijze heeft tengevolge, dat de bezittende klasse zich steeds meer verrijkt ten koste der niet-bezitters, wier armoede toeneemt met hun aantal, en die worden vermeerderd met die leden van den ondergaanden middenstand, welke, door de onmogelijkheid om de konkurrentie tegen het groot-kapitaal vol te houden, hun klein-bezit hebben verloren en tot proletariërs zijn gemaakt.

Toenemende werkloosheid tegenover overmatig lange arbeidsdagen; gebrek aan koopkracht bij de massa, waardoor de ontzaglijke vermeerdering van het maatschappelijk arbeidsvermogen haar niet ten goede komt, en de snelle opeenvolging van krisissen en faillisementen bewijzen, dat onder het stelsel der bestaande partikuliere voortbrengingswijze de menschheid de produktie niet meer kan beheerschen.

Nevens deze teekenen van ondergang der bestaande voortbrengingswijze voeren de noodzakelijkheid om de machinerie op groote schaal in exploitatie te brengen, de snelle samentrekking van alle arbeidsmiddelen in handen van weinige personen en de vereeniging van industrieelen ondernemingen, die alle konkurrentie voorkomt, noodwendig tot de maatschappelijke organisatie der voortbrenging (socialistische maatschappij).

Onder den invloed dezer ekonomische revolutie heeft een deel van het proletariaat zich vereenigd met het doel, om de tot stand koming der socialistische voortbrengingswijze te bevorderen.

Bij dit streven stuit het op den tegenstand der bezittende klasse, die hierbij gebruik maakt van de staatsmacht, om het bestaande ekonomische stelsel te handhaven, waarbij zij steunt op dat gedeelte van het proletariaat, dat nog niet tot bewustheid van zijne taak als revolutionaire klasse is gekomen.

Hieruit heeft zich de klassenstrijd ontwikkeld, die zich zoowel openbaart in den strijd eener zelfstandige arbeiderspartij om de politieke macht en ter opwekking van het klassebewustzijn bij de arbeiders, als in den strijd der vakvereenigingen tegen de patroons tot verkrijging van betere arbeidsvoorwaarden.

Het is de Internationale Sociaal-Demokratie, waarin de arbeiders der geheele wereld, die tot bewustzijn van hunne taak in den klassenstrijd zijn gekomen, zich hebben georganiseerd.

De Sociaal-Demokratische Arbeiderspartij in Nederland stelt zich ten doel, ook het Nederlandsche proletariaat te doen deelnemen aan dien internationalen strijd der arbeidende klasse.

Zij wil daarbij zooveel mogelijk elke ekonomische of politieke beweging der arbeiders ter verkrijging van betere levensvoorwaarden zoodanig ondersteunen, dat daardoor hun klassenbewustzijn wordt opgewekt en hunne macht tegenover de bezittende klasse wordt versterkt.

Zoolang het den arbeiders nog niet mogelijk is, de staatsmacht in handen te nemen, zal zij trachten, alle politieke rechten te veroveren en deze te gebruiken, zoowel om het geheele proletariaat in den klassenstrijd te organiseren als om invloed te verkrijgen op de wetgeving, tot invoering van onmiddellijke verbeteringen in den toestand der niet-bezittende klasse en ter bespoediging der ekonomische revolutie.

Uitgaande van deze beschouwingen stelt de Sociaal-Demokratische Arbeiderspartij in Nederland het volgende:

STRIJDPROGRAM.

1. Invoering van algemeen direkt enkelvoudig kiesrecht voor alle wetgevende lichamen, voor mannen en vrouwen, die hun twintigste jaar hebben bereikt, met geheime stemming, op een voor arbeiders geschikt tijdstip. Vertegenwoordiging der minderheden. De gekozenen zijn lasthebbers der kiezers en ten allen tijde afzetbaar.

Afschaffing der Eerste Kamer.

Rechtstreeksche wetgeving door het volk, door invoering van het recht der burgers om wetten voor te stellen (volksinitiatief) en van hun recht om belangrijke maatregelen van het wetgevend lichaam goed of af te keuren (referendum).

Uitgebreide zelfregeering der gemeenten.

II. Volledige vrijheid van vereeniging en vergadering, van woord en schrift. Strafbaarstelling van hen, die inbreuk maken op deze rechten.

III. Afschaffing van alle wetten, die de vrouw politiek en economisch in ongunstiger positie stellen dan den man.

IV. Verplicht lager onderwijs tot het 14e jaar; verplicht voortgezet onderwijs tot 18 jarigen leeftijd. Algemeene invoering van ambachtsonderwijs. Kosteloze openstelling van alle inrichtingen van openbaar onderwijs, met gratis verstrekken der leermiddelen en, zoo noodig, van verpleging der leerlingen.

V. Kosteloze rechtspleging. Invoering der volksjury en schadeloosstelling van onschuldig veroordeelden en preventief gevangenen.

VI. Afschaffing van het militaire stelsel, invoering van algemeene weerplicht in plaats van het staande leger.

Beslissing van internationale geschillen langs scheidsrechtelijken weg.

VII. Scheiding van Kerk en Staat.

VIII. Sterk-opklimmende belasting op de inkomens, het vermogen en de erfenissen, met vrijstelling van lagere inkomens en vermogens.

Invoering van het staats-erfrecht.

Afschaffing van alle belasting op de noodzakelijke volksbehoeften. Afschaffing van mutatierechten voor kleine eigendommen.

IX. Landnationalisatie. Vergoeding aan de pachters wegens door hen aangebrachte verbeteringen van den bodem.

Uitbreiding van het onteigeningsrecht tot het brengen van onbebouwden grond in handen der gemeenten. Verbod van verkoop van grond door publieke lichamen aan partikulieren.

Afschaffing van tienden en heerlijke rechten en van alle bevoorrechtiging in zake het jachtrecht.

X. Nationalisatie der monopolies van industrie en vervoer in het algemeen belang.

Uitvoering van rijks-, provinciale en gemeentewerken in eigen beheer.

Vaststelling van een minimumloon en maximum arbeidstijd voor alle werklieden in dienst van openbare lichamen en bij openbare werken.

Verschaffing van produktieven arbeid aan werkloozen.

XI. Kosteloze geneeskundige behandeling en verpleging bij ziekte en bevalling en kosteloze begraving, waar deze worden verlangd.

Krachtige voorzorgen ten bate der algemeene gezondheid en veiligheid; verbetering der arbeiders-woningen en wijken en strenge keuring der levensmiddelen.

XII. Een arbeidswetgeving, omvattende alle arbeiders, mannen en vrouwen, en allen arbeid, zoowel in de groot-, klein- en huisindustrie, als in den landbouw.

Invoering van den achturigen arbeidsdag.

Verbod van loonkorting doorboeten, gedwongen winkelnering enz. (truckstelsel).

Regeling van den vrouwenarbeid op den voet van gelijkheid van loon bij gelijken arbeid en in verband met de lichamelijke gesteldheid.

Verbod van den arbeid van kinderen beneden 14 jaar.

Uitbreiding der arbeidsinspektie en benoeming van inspektors en inspektrices door arbeiders en arbeidsters.

Invoering van Bureaux van Arbeidstatistiek en van Kamers van Arbeid met toekenning van bindende kracht aan hunne besluiten.

Verzekering der arbeiders tegen ziekte en ongelukken, invaliditeit en ouderdom op kosten van den Staat en de werkgevers, en onder contrôle der belanghebbenden. Verantwoordelijkheid der werkgevers voor alle ongelukken van de arbeiders, in hun dienst overkomen.

Zorg der gemeenschap voor werklooze arbeiders.

Om LID te worden van de Afdeling Groningen der
SOCIAAL-DEMOKRATISCHE ARBEIDERSPARTIJ, gelieve
men zich aan te melden bij **J. MODDERMAN**, Hornstraat;
N. H. LUGIES, Verlengde Willemstraat Y 1181¹; **G. NANNINGA**, geb.
„De Toekomst” of **J. H. SCHAPER**, Warmoesstraat 574.